

מראי מקומות - פסחים כ.ט.

ה. ורבי שמעון קנסא קניס הואיל ועבר עליו בבל יראה כתב רבינו דוד, שאין לפרש שלא קנס רבי שמעון אלא את מי שעבר עליו בבל יראה, אלא הקנס הוא שכל חמץ ששום אדם עבר עליו על בל יראה, הרי הוא אסור לכל ישראל אחר הפסח. ובפירושו רבינו מנוח (על הרמב"ם, חו"מ פ"א ה"ד) הביא תשובה מהרי"ף שמוותר לישראל אחר.

ה. האוכל חמץ של הקדש במועד מעל פירש רש"י (ד"ה מעל) שסובר חמץ של הקדש בפסח בר דמים הוא, וכרבי שמעון שחמץ לאחר הפסח מותר. וכתב המהרש"א, דלפי זה צריך לומר שרבי שמעון לשיטתו שסובר דבר הגורם לממון כממון דמי. וכתב, שכמו כן יכל לפרש שסובר כרבי יוסי הגלילי, שאפילו תוך זמנו מותר בהנאה, ודבר הגורם לממון כממון דמי, והביא שכן פירש בעל המאור.

ו. בפודין את הקדשים להאכילן לכלבים קמפלגי מבואר בסוגייתנו שכל מקום שהקדשים לאו בר דמים הוא, אין בהם מעילה. אכן זהו דוקא בקדושת דמים, שאין המעילה אלא משום גזילת הקדש, לכך צריך שיהיה דמים להקדש. אבל קדושת הגוף שאינה תלויה כלל בדמים, וחייב המעילה אינו משום גזילת הקדש, אלא כפרה הוא, אין צריך שיהיה לה דמים ולכך יש מעילה גם בנותר אף שאין לו דמים.

ז. רבי נחוניא בן הקנה היא וכו' רש"י הביא יש שטועים שהקשו שרבי נחוניא לא פטר אלא מזיד, וכאן ודאי מדובר בשוגג, שאם לא כן אינו חייב במעילה. ותירץ רש"י, שמדובר בשגג על ההקדש, והזיד על החמץ. וכתב המהרש"א, שלגבי החיוב ממון לא היה קשם להם כלל, שהרי הלכה כתנא דבי חזקיה, שאפילו אם שגג בחמץ, פטור הוא מחיוב ממון של המעילה. ורק על מה שפטור מקרבן מעילה הוקשה להם, שודאי אין לומר שחיוב הכרת במזיד פוטרו מחיוב חטאת בשוגג, שהרי כל חיובי חטאת הם שוגג של איסור כרת, ובכך חייבה תורה. ומזה הוציאו שהזיד על חיוב כרת, ולכך פטור על הקרבן מעילה. ועל זה תירץ רש"י שהזיד על החמץ, ושגג רק על ההקדש.

ח. ומאן דאמר לא מעל קסבר אין פודין הקשה השפת אמת, אפילו אם אין פודין, עדיין ראוי הוא להקדש עצמו להסיק בו, ולהבעיר במזבח, וליקח הגחלים לקטורת או למדורת קיום האש. וצידד לומר שכל שאין הקדש יכול לעשותו דמים, אין בו מעילה, אבל כתב שאינו יודע טעם לדבר

א. אף שעור דאכילה שלך אי אתה אוכל אבל אתה אוכל של אחרים ושל גבוה הקשה הקובץ שעורים (אות ק"ל), לפי שיטת הפוסקים שעל חמץ של ישראל אחר הנמצא ברשותו אינו עובר בבל יראה, מדוע לא נאמר שיהיה מותר לו גם לאכול חמץ של ישראל אחר, שהרי אינו עובר בבל יראה על חמץ זה. ותירץ, שמה שהצריכו חמץ שעוברים עליו בבל יראה, היינו חמץ ששום אדם עובר עליו בבל יראה, למעט חמץ שאין שום אדם עובר עליו בבל יראה שאין איסור באכילתו, אבל בחמץ של ישראל אחר, כיון שאותו ישראל עובר עליו בבל יראה, אסורה אכילתו לכל ישראל.

ב. אבל אתה אוכל של אחרים ושל גבוה פירש רש"י, שמן התורה מותר לאכול חמצו של נכרי בפסח. וכתב הראש יוסף שמכל מקום מדרבנן הוא אסור באכילה, כמו שאסרו חז"ל משהו חמץ שנתערב, אף שמן התורה היתר גמור הוא, הוא הדין של גוי.

והתוס' הקשו על דברי רש"י, שלא יתכן שיהא מותר לישראל לאכול חמץ של גוי, שהרי אם נתנו לו הגוי לאכול, הרי הוא שלו. ואם גנבו מהגוי, הוא חייב באחריותו, ואינו גרוע מכל חמץ של גוי הנמצא ברשותו שאם חייב באחריותו עובר עליו בבל יראה. ולכך פירשו התוס', שמה שאמרו 'אבל אוכל של אחרים' אינו בדוקא, אלא הכוונה שהוא מותר בהנאה.

והפני יהושע תירץ קושיית התוס', שמדובר בנתנו לו הגוי על מנת שלא יקנהו עד לאחר שיאכלנו, או בתחב לו בבית הבליעה באופן שאי אפשר לפולטו.

ובשפת אמת הקשה על קושיית התוס', שהרי ודאי אין הישראל רוצה לקנותו ומכין שלא לקנותו, וכיצד יהא שלו בעל כרחו. וכתב, שיתכן שאף אם לא זכה הישראל, כיון שיצא מרשות הנכרי שוב אינו 'של אחרים' ואסור באכילה. אלא שהעיר שלגבי בל יראה אין עוברים בחמץ של הפקר.

ג. אבל אתה אוכל של אחרים ושל גבוה ביהגה האריה הקשה, מדוע צריך פסוק למעט שאין איסור אכילת חמץ של גבוה, הרי דעת רבי יהודה שאין איסור חל על איסור, ואפילו אם חלו יחד, ואם כן כיצד יחול איסור אכילת חמץ על איסור הקדש. ותירץ על פי דברי הגרי"ז, שאיסור חמץ חשוב איסור מוסיף, הואיל ונוסף איסור של בל יראה, וכיון שהתמעט מבל יראה, שוב אינו איסור מוסיף, ולכך אינו עובר באכילת חמץ של גבוה. [ואף שלשון הגמרא משמע שצריך לימוד של שאור דאכילה משאור דראיה, ולפי הביאור הנ"ל אין צריך לימוד, כיון שאין כאן איסור מוסיף לא חל איסור חמץ על איסור הקדש. יתכן שנקטו לשון זו לגבי הקדש אגב של אחרים שמתמעט מהפסוק].